

A DÉLMAGYARORSZÁG KARÁCSONYI SZINHÁZA

Prológus

A Délmagyarország munkatársa a karácsonyi ünnepeket közvetlen megelőző hetekben kulturális életünk sok számottevő tényezőjével beszélgetett a szegedi színházról. Egyik legszámottevőbb hivatalos faktorunk, a vele folytatott beszélgetés során, amikor szóba került, hogy miért nem csinál a kormány a szegedi színházból, ha másért nem, reprezentáció és idegenforgalom kedvéért, állami színházat, azt válaszolta, hogy Szegedről ezt még nem kérte soha senki a kormánytól.

Körülbelül ezzel lehetne jellemezni azt a minden aktivitást nélkülöző magatartást, amelyben hatósági tényezők részéről a szegedi színháznak hosszú-hosszu évek óta része van. Nem az igazgató, hanem a kulturpolitikai hallgatás és passzivitás ellen irányuló tendenciával hangoztatjuk, hogy azóta, amióta a házikézelés megszűnt, az történik a szegedi színházban, amit a mindenkor, mindenkor magára hagyott igazgató akar. Ez így tovább annyival kevésbé mehet, mert a mostani színigazgatónál, Sziklai Jenőnél, a jóakarathnak annyi jelével találkozunk állandóan, hogy meg kellene próbálni az ő igazgatása alatt megszerezni a színház részére mindazokat az erőforrásokat, amelyek révén, kiemelkedően a vidéki átlag fölé, naggyá fejlődhet.

Ennek persze utjai és eszközei vannak és ezekre az utakra és eszközökre akar rámutatni a Délmagyarország karácsonyi számának ez a része, szolgálva — mint mindig fennállása óta —, most is az egyre betegesebbé fajuló kulturentalizációval szemben, a decentralizációt és hirdelve a szegedi kultúra kimagaslóságát és mert alföldi ez a kultúra, jellegzetes magyarságát.

Meg kell állapítani, hogy nincs a magyar irodalmi és színházi életben tényező, aki ne hirdetné vagy ne ismerné el a szegedi színház önállóságát, tehát kultúrtenezővé való fejlesztésének szükségességét. Az utak tekintetében, természetesen, eltérők a vélemények. Az egyik tényező nem látja akadályát annak, hogy a szegedi színházból állami színházat csináljanak. A másik tényező a második magyarországi operaház Szegeden való létesítésével akarja biztosítani az általános szegedi színházra részére a naggyá való fejlődés állandó erőforrását.

Az illetékes szegedi tényezőkön a sor álljanak végre sorompóba. Mindent el tudunk képzelni, csak azt nem, hogy épp szegediek passzivitása és mindenbe való fatális belenyugvása segítse sorvasztani továbbra is a szegedi színházat és juttassa az eljelentéktelenedés leghatárszéli állomásához. A munkát el kell kezdeni. Megvan a jelek szerint a lehetőség arra, hogy sokkal, de sokkal kisebb áldozattal, mint amilyent a házikézelés idején kellett hozni, kiemeljék a szegedi színházat a vidéki színházak vergődésének és szürkéségének sorvasztó sorsából.

A Szegedi Nemzeti Színház

Írta SZIKLAI JENŐ, a szegedi Városi Színház igazgatója

Higgyék el Hölgyeim és Uraim, a csillogó, fényárban uszó színház vezetése nem könnyű feladatot és még kevésbé kis felelősséget ró az igazgatóra. Az, ami az előadásokon, a színpadon készen a közönség elé kerül, sok-sok küzdelemnek, gondnak és munkának az eredménye. A színpompás kulisszák mögött, túl a rivalda káprázatán a nézőtéri tapsig robot és verejték jelzik az akadályokkal teli utat, amit az igazgató egész társulatával az év minden egyes napján kénytelen újra és újra végigjárni. Állandó zarándoklás ez a sikerért és ne induljon el ezen az úton az, aki nem érzi az elhivatottságot.

A szegedi színháznak speciális helyzete van és a felornyosuló feladatok is különlegeseek. A szegedi színház az ország legnagyobb vidéki színháza, közönsége pedig a főváros esiszolt izlésű közönségével áll egyenlőben. Természetes következménye ennek, hogy

Szegednek kell a legnagyobb és a legjobb művész erőkből álló társulatot szervezni,

ami viszont nagy anyagi kötelezettséget jelent. A társulat, legyen az a világ legjobb együttese, csupasz színpadon nem produkálhat semmit. A város nagysága és előkelő helyzete

megköveteli a darabok kifogástalan, izléses, stílusos és feltétlenül szép színpadi kiállítását.

És ennek a követelménynek a lelkiismeretes, magasabb célok felé törekvő igazgató eleget is tesz, különben nem érdemelné meg azt a bizalmat, amellyel felettes hatóságai és a közönség megtisztelik.

Megnyugtató, hogy a lelkiismeretes munkának a színház világában is megvan az eredménye. Igazgatóságom alatt elértem azt, amit az

utóbbi évtizedekben egyetlen vidéki színigazgató sem ért el.

Az elmúlt három és fél év alatt Szegeden nemhogy csökkent volna a színház iránti érdeklődés, sőt emelkedett.

Ez a tény azt bizonyítja, hogy Szegeden a színigazgatót nem unták meg. A másik igen komoly eredmény, hogy a vidéki színházak a szegedi eredeti bemutatók révén nagy mérvben megszabadultak a műsorgondoktól, ami az egész magyar színészet előnyére szolgál.

Elismerem, hogy mindabban, amit működésem alatt tettem, lehet és van kifogásolni való is, de nem szabad elfelejteni, hogy egy ilyen nagy városban nem lehet mindenki ízlését maradéktalanul kielégíteni. Nemcsak itt, hanem a milliós támogatást élvező állami színházaknál is történnek kisebb-nagyobb hibák. Egy ilyen nagy intézmény vezetésénél azonban nem a jelentéktelen hibákat kell figyelembe venni, hanem az általános képet és merem állítani, hogy a szegedi színház elmúlt három és fél esztendejének fotográfiáján nem sok a kivetni való. Meg erősít ebben a fellevelemben az a legmagasabb kitüntetés, amelyben a kormányzó ur öfömméltósága a múlt év tavaszán részesíteni kegyes volt. Ez a legmagasabb helyről érkezett elismerés ad nekem erőt a további munkához, a törhetetlen akaratához, amellyel a legszebb célt szeretném megközelíteni. Azt, hogy

a szegedi színház foglalja el a kolozsvári Nemzeti Színház előkelő pozícióját.

Legyen Nemzeti Színház Szeged színháza, mert a város multja, nagysága és kivételes helyzete erre predesztinálják.

Négy év története és eredménye

A szegedi színházat és a szegedi közönség igényeit azokban az években volt alkalmam megismerni, amikor a Városi Színház házikézelése alatt, mint főrendező működtem itt. A házikézelés megszűnése után két évvel néhai dr. Somogyi Szilveszter és a törvényhatósági bizottság megtisztelő meghívására jöttem vissza, mint igazgató. Közben a dunántúli ke-

rületben olyan tapasztalatokat gyűjtöttem, amelyeknek az elmúlt negyedfél év alatt nagyon sok hasznát vettem.

Szeged számomra

a legszebb célt

jelentette, amelyet elérni művészi pályám és munkában töltött életem koronájának tekintettem és tekintek mindaddig, amíg csak élek. Ez a magyarázata egyre fokozódó ambíciómnak és annak a törekvésnek, hogy a közönségnek és vele a városnak mindig a legjobbat, a legszebbet nyújtsam és ezzel Szegednek az egész ország előtt elismerést szerezzek. Ez a tiszta becsületes szándék jellemzi. — szerény véleményem szerint —, szegedi színigazgatósom három és fél esztendejét. Ezért dolgoztam és dolgozom éjjel-nappallá téve, ezért nem riadok vissza semmi áldozattól.

Negyedfélét! Jól eső, boldog érzés tölt el, ha visszapillantok erre a fáradságosan hosszú idő-

A színházi premierek elegáns közönsége
Tóth József
káprázatos és zereivel pompázik.